

**LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO, MAISTO ŪKIO IR KAIMO PLĖTROS
ĮSTATYMO NR. IX-987 4, 8 IR 10 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO IR SU JUO
SUSIJUSIŲ ĮSTATYMŲ PAKEITIMŲ PROJEKTŲ
AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

1. Įstatymų projektų rengimą paskatinusios priežastys, parengtų projektų tikslai ir uždaviniai

Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos atliktoje Lietuvos valstybės valdomų įmonių valdymo apžvalgoje rekomenduota valstybės valdomų įmonių teisinių formų peržiūra, įskaitant valstybės įmonių pertvarkymą į bendroves. Septynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Seimo 2016 m. gruodžio 13 d. nutarimu Nr. XIII-82 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“, 232 punkte nustatytas – įsipareigojimas vykdant valstybės administravimo sistemos pertvarką, mažinti ministerijų, Vyriausybės įstaigų, valstybės įmonių, viešųjų ir verslą reguliuojančių įstaigų skaičių, panaikinant dirbtinai sukurtas ir perteklines valdymo sritis, kurios dubliuojamos, ir jas įgyvendinančias institucijas. Pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos įgyvendinimo plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. kovo 13 d. nutarimu Nr. 167 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos įgyvendinimo plano patvirtinimo“, 3.1.6 darbo veiksmą „Valstybės valdomų įmonių veiklos skaidrinimas ir gražos visuomenei didinimas“ numatytas valstybės valdomų įmonių vykdomų perteklinių ir neaktualių funkcijų atsisakymas bei įmonių konsolidavimas, įvertinant funkcijas, kurios neturi valstybei strateginės reikšmės, bei teisinės formos tinkamumo įvertinimas ir pakeitimas.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė pasitarime pritarė pakeistam Valstybės įmonių pertvarkos priemonių planui ir pavesta Žemės ūkio ministerijai derinti su Ekonomikos ir inovacijų ministerija visus su valstybės įmonės Distancinių tyrimų ir geoinformatikos centro „Gis-centras“ (toliau – „Gis-centras“) pertvarka susijusius veiksmus.

Valstybės įmonių pertvarkos priemonių plane yra numatyta – valstybės įmonę Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centrą (toliau – ŽŪIKVC), „Gis-centras“, valstybės įmonę Valstybės žemės fondą (toliau – VŽF) reorganizuoti jungimo būdu į valstybės įmonę Žemės ūkio ir erdvinės informacijos centrą (toliau – ŽŪEIC).

Vadovaujantis tuo, kas išdėstyta, parengti šių įstatymų pakeitimo projektai: 1) Lietuvos Respublikos žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo (toliau – ŽŪMŪKPI), 2) Lietuvos Respublikos žemės įstatymo (toliau – ŽĮ), 3) Lietuvos Respublikos žemės ūkio paskirties žemės įsigijimo įstatymo (toliau – ŽŪPŽĮI), 4) Lietuvos Respublikos geodezijos ir kartografijos įstatymo (toliau – GKI), 5) Lietuvos Respublikos melioracijos įstatymo (toliau – MI), 6) Lietuvos Respublikos kooperatinių bendrovių (kooperatyvo) įstatymo (toliau – KBI), 7) Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo (toliau – VSDI), 8) Lietuvos Respublikos sveikatos draudimo įstatymo (toliau – SDI), 9) Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo (toliau – EEI), 10) Lietuvos Respublikos gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo (toliau – GGAĮ), 11) Lietuvos Respublikos fitosanitarijos įstatymo (toliau – FI), 12) Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo.

Įstatymų projektais siūloma mažinti Žemės ūkio ministerijos valdymo srities valstybės įmonių skaičių, naujoje valstybės įmonėje ŽŪEIC konsoliduojant daugiausia informacinių išteklių kūrimo ir palaikymo funkcijas, kurios šiuo metu atliekamos 3 valstybės įmonėse, o dalį likusių funkcijų, nesusijusių su informaciniais ištekliais, perduoti biudžetinei įstaigai Nacionalinei žemės tarnybai prie Žemės ūkio ministerijos. Žemės ūkio ministerijos valdymo srities informacinių technologijų (toliau – IT) kūrimo ir palaikymo funkcijų konsolidavimas vienoje įmonėje leis padidinti turimos informacijos ir duomenų valdymo operatyvumą, optimaliau panaudoti turimus žmogiškuosius, materialinius ir infrastruktūrinius išteklius, operatyviau reaguoti į poreikį keisti ir / ar tobulinti / kurti naujus registrus

ar sistemas. Tokiu būdu būtų išvengta neefektyvių sprendimų, kurie pasitaiko dėl skirtingos institucijų kompetencijos / supratimo ir interpretavimo, kuriant ir diegiant informacinius sprendimus.

ŽŪEIC nuo 2020 m. sausio 1 d. būtų koncentruota IT analitika, IT programavimas ir IT eksploatavimas tų informacinių sistemų ir registru, kurių tvarkytojai šiuo metu yra ŽŪIKVC, „GIS-Centras“ ir VŽF.

GKĮ projektu siūlomą dalį valstybinių geodezijos ir kartografijos darbų – t. y. Lietuvos Respublikos valstybės sienos geodezijos ir kartografijos darbus pavesti vykdyti geoinformacinių technologijų, geodezinės ir kartografinės veiklos srityje veiksiančiai valstybės įmonei ŽŪEIC. Pagal siūlomas nuostatas ŽŪEIC vykdytų funkciją, kuri pagal pobūdį nepriskirtina viešajam administravimui, tačiau valstybei yra būtina.

Siekiant Žemės ūkio ministerijai atsisakyti nebūdingų funkcijų, kurios susijusių su politikos įgyvendinimu, bet ne su politikos formavimu, siūloma ŽŪMŪKPI projekto 4 straipsnį papildyti 3¹ dalimi, kuria numatoma, kad ŽŪEIC yra kompetentinga institucija dėl žemės ar miškų ūkio transporto priemonių atitikties įvertinimo ir tipo patvirtinimo.

2. Įstatymų projektų iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai

Įstatymų projektų iniciatorė – Žemės ūkio ministerija. Įstatymų projektai parengti vadovaujantis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2017 m. birželio 5 d. įsakymu Nr. 3D-373 „Dėl projekto inicijavimo“ sudarytos darbo grupės sprendimais. Tiesioginis rengėjas – Žemės ūkio ministerijos Teisėkūros ir atstovavimo skyriaus (vedėjas Andrius Burlėga, tel. (8 5) 239 1283), patarėjas Modestas Važnevičius, tel. (8 5) 239 1041, el. p. modestas.vaznevicius@zum.lt.

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymų projektuose aptarti teisiniai santykiai

ŽŪIKVC, „Gis-centras“ ir VŽF yra Žemės ūkio ministerijos valdymo srities įmonės, kuriose šiuo metu didžiąja dalimi atliekamos šios srities informacinių išteklių kūrimo ir palaikymo funkcijos.

Pagal ŽŪMŪKPI 8, 11 ir 12 straipsnių nuostatas ŽŪIKVC yra viena iš valstybės ir Europos Sąjungos paramos priemonės administruojančių ir įgyvendinančių bei Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registrą ir Žemės ūkio ir maisto produktų rinkos informacinę sistemą tvarkančių institucijų. Šiuo metu ši įmonė atlieka daugumos Žemės ūkio ministerijos valdomų valstybės registru (Ūkininkų ūkių, Traktorių, savaeigių ir žemės ūkio mašinų ir jų priekabų, Fitosanitarinio ir kitų registru) ir informacinių sistemų (Paraiškų priėmimo, Tiesioginių išmokų už pieną ir kitų informacinių sistemų) tvarkytojo funkcijas. Be to, ŽŪIKVC atlieka viešojo administravimo funkcijas pagal KBI (nagrinėja prašymus ir teikia išvadas dėl kooperatinių bendrovių pripažinimo žemės ūkio kooperatine bendrove), pagal ŽŪMŪKPI 10 straipsnį atlieka statistikos skaičiavimus, kurie, be kita ko, naudojami ir VSDI, SDI ir EEI reguliavimo srityse.

GKĮ 21 straipsnio 4 dalyje nustatyta, kad „Gis-centras“ yra Lietuvos erdvinės informacijos portalo tvarkytojas. „Gis-centras“ taip pat, kaip privatus subjektas, teikia įprastas ir specializuotas geografinės informacijos sistemų (GIS) paslaugas, kuria teminius duomenų rinkinius, skaitmeninius ir spausdintus žemėlapius, plėtoja specializuotų GIS informacinių sistemų kūrimą. GKĮ 4 straipsnio 1 dalyje pateiktas valstybinių geodezijos ir kartografijos darbų sąrašas, o 7 straipsnyje nustatyta galimybė juos finansuoti valstybės biudžeto lėšomis. Šiuo metu valstybiniai geodezijos ir kartografijos darbai vykdomi viešųjų pirkimų būdu atrinkto rangovo.

Pagal ŽŪPŽI 4 ir 5 straipsniuose, ŽI 7, 13, 32, 34 ir 35 straipsniuose suteiktus įgaliojimus VŽF: rengia duomenis apie šalies žemės fondo būklę, vykdo žemės išteklių naudojimo stebėseną; tvarko Lietuvos Respublikos žemės informacinę sistemą; įgyvendina valstybės biudžeto ir Europos Sąjungos lėšomis finansuojamas priemones, gerinančias žemės valdų struktūras ir mažinančias apleistos žemės plotus; organizuoja žemės konsolidacijos projektų rengimą ir jų sprendinių įgyvendinimą; veikia valstybės vardu valstybei paveldint ir įsigyjant valstybės nuosavybėn privačios žemės sklypus, priskirtus žemės konsolidacijos projekto teritorijai, taip pat įsigyjant valstybės

nuosavybėn privačios žemės sklypus, reikalingus valstybės biudžeto ir Europos Sąjungos lėšomis finansuojamoms žemės valdų struktūrų gerinimo ir apleistų žemės plotų mažinimo priemonėms įgyvendinti; vykdo valstybinės žemės sklypų pardavimo ir nuomos aukcionus bei melioracijos darbų ir melioracijos statinių naudojimo valstybinę priežiūrą. Pagal Melioruotos žemės ir melioracijos statinių apskaitos taisyklių, pavirtintų Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2004 m. balandžio 29 d. įsakymu Nr. 3D-243, 5 punktą melioruotos žemės ir melioracijos statinių apskaitos pirminius duomenis formuoja ir saugo institucijos, patikėjimo teise valdančios ir naudojančios valstybei nuosavybės teise priklausančius melioracijos statinius, – savivaldybės, o šių taisyklių 6 punktas nustato, kad VŽF vykdo melioruotos žemės ir melioracijos statinių apskaitos tvarkytojo bei centrinio melioruotos žemės ir melioracijos statinių apskaitos duomenų banko funkcijas, atsako už duomenų tikslumą bei patikimumą. Taip pat VŽF, kaip privatus subjektas, atlieka kadastrinius matavimus, rengia žemėtvarkos planavimo dokumentus, topografinius planus ir pan.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

Siūloma mažinti Žemės ūkio ministerijos valdymo srities valstybės įmonių skaičių, naujoje valstybės įmonėje konsoliduojant informacinių išteklių kūrimo ir palaikymo funkcijas, kurios šiuo metu atliekamos 3 valstybės įmonėse. Žemės ūkio ministerijos valdymo srities informacinių technologijų kūrimo ir palaikymo funkcijų konsolidavimas vienoje įmonėje leis padidinti turimos informacijos ir duomenų valdymo operatyvumą, optimaliau panaudoti turimus žmogiškuosius, materialinius ir infrastruktūrinius išteklius, operatyviau reaguoti į poreikį keisti ir / ar tobulinti / kurti naujus registrus ar sistemas. Tokiu būdu būtų išvengta neefektyvių sprendimų, kurie pasitaiko dėl skirtingos institucijų kompetencijos / supratimo ir interpretavimo kuriant ir diegiant informacinius sprendimus.

Naujoje valstybės įmonėje – ŽŪEIC nuo 2020 m. sausio 1 d. bus koncentruojama Žemės ūkio ministerijos valdymo srities informacinių išteklių analitika, programavimas ir eksploatavimas tų informacinių sistemų ir registrų, kurių tvarkytojai šiuo metu yra ŽŪIKVC, „GIS-centras“ ir VŽF.

Pagal Lietuvos Respublikos valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo 18 straipsnio 1 dalį valstybės registro steigimo teisinius pagrindus nustato bendras tam tikrą visuomenės gyvenimo sritį reglamentuojantis Lietuvos Respublikos įstatymas, kuriame nurodomi steigiamas valstybės registras, registruojamas objektas (objektai), valstybės registro valdytojas, nustatomi įgaliojimai Vyriausybei paskirti valstybės registro tvarkytoją (tvarkytojus) ir (arba) kita su steigiamu valstybės registru susijusi informacija, arba Europos Sąjungos teisės aktas. Pagal šio įstatymo nuostatas tiek valstybės registrų tvarkytojai, tiek valstybės informacinių sistemų valdytojai ir tvarkytojai skiriami žemesnės teisinės galios aktais. Todėl keičiami įstatymai (FĮ, GGAĮ, ŽĮ ir GKĮ) yra tikslinami pagal minėtus reikalavimus.

Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodyta, kad biudžeto asignavimų valdytojai privalo naudoti skirtus asignavimus savo vadovaujamos įstaigos programoms vykdyti, paskirstyti juos pavaldžioms biudžetinėms įstaigoms ir kitiems subjektams, kuriems galimybė biudžeto lėšas gauti numatyta jų veiklos sritį reglamentuojančiuose įstatymuose arba Vyriausybės nutarimuose, priimtuose vadovaujantis tiesiogiai taikomais Europos Sąjungos teisės aktais ir tarptautinėmis sutartimis, nustatančiais Europos Sąjungos ar atskirų valstybių finansinės paramos, teikiamos Lietuvai, administravimo tvarką, programoms vykdyti. Atsižvelgiant į šią nuostatą, visos valstybės funkcijos, kurias šiuo metu vykdo pertvarkyme dalyvaujančios įmonės, ir vykdytų būsima įmonė, bei galimybė šias funkcijas finansuoti valstybės biudžeto lėšomis yra įtvirtinama įstatymuose (ŽŪMŪKPI, KBI, ŽĮ, MI) (taip pat ir tos funkcijos, kurios šiuo metu konkrečiai ŽŪIKVC vykdomos žemesnio lygmens teisės aktų pagrindu (pvz., galvijų ir kiaulių genetinis vertinimas).

Kadangi, kaip minėta, valstybės registrų ir informacinių sistemų atžvilgiu taikomos specialios Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo nuostatos, šių informacinių išteklių tvarkytojo

funkcija nustatyta ne įstatymuose, bet Vyriausybės nutarimuose, o bendra galimybė finansuoti šios funkcijos vykdymą įtvirtinta Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo 45 straipsnyje.

Atsižvelgiant į tai, kad Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos yra pagrindinė valstybinės žemės patikėtinė ir turi kitus plačius įgaliojimus žemės tvarkymo ir administravimo politikos įgyvendinimo srityje, keičiamais ŽĮ ir ŽŪPŽĮĮ siūloma pagal šios institucijos veiklos pobūdį jai perduoti šias VŽF funkcijas: valstybės biudžeto ir Europos Sąjungos lėšomis finansuojamas priemonių, gerinančių žemės valdų struktūras ir mažinančių apleistos žemės plotus įgyvendinimą; veikimą valstybės vardu valstybei paveldint ir įsigyjant valstybės nuosavybės privačios žemės sklypus, priskirtus žemės konsolidacijos projekto teritorijai, taip pat įsigyjant valstybės nuosavybės privačios žemės sklypus, reikalingus valstybės biudžeto ir Europos Sąjungos lėšomis finansuojamoms žemės valdų struktūrų gerinimo ir apleistų žemės plotų mažinimo priemonėms įgyvendinti.

Pastebėtina, kad NŽT šiuo metu jau dalyvauja žemės konsolidacijos procese kaip žemės konsolidacijos projektą tvirtinanti institucija, be to, iki 2010 m. pagal tuo metu galiojusį reguliavimą pati organizavo 14 žemės konsolidacijos projektų. Todėl šią VŽF vykdomą funkciją siūloma gražinti vykdyti NŽT.

Pagal ŽĮ 34 straipsnio 1 dalies nuostatas Žemės informacinė sistema skirta naudojantis atskiruose teminiuose erdviųjų duomenų rinkiniuose sukauptais ir į vieną sistemą susietais erdviniais duomenimis apie žemę, tvarkyti ir teikti naudotojams informaciją apie Lietuvos Respublikos žemės fondą, žemės naudmenų sudėtį, žemės kiekybines ir kokybines savybes, žemės naudojimo sąlygas, kitas žemės naudojimui turinčias įtakos charakteristikas. Taigi, Žemės informacinės sistemos duomenis sudaro erdviųjų duomenų apie žemę rinkiniai. Melioruotos žemės ir melioracijos statinių apskaita taip pat apima visumą žinių apie teisinę, geografinę ir ūkinę melioruotos žemės ir melioracijos statinių būklę.

ŽŪEIC pagal siūlomas nuostatas vykdytų valstybei svarbią funkciją, kuri pagal pobūdį nepriskirtina viešajam administravimui – valstybės sienos kartografavimą. Darbus prie Lietuvos valstybės sienos planuoja ir organizuoja Vyriausybės komisija Lietuvos Respublikos valstybės sienai delimituoti ir demarkuoti, išskirtinei ekonominei zonai Baltijos jūroje nustatyti ir valstybės sienos priežiūros klausimams spręsti, Lietuvos–Latvijos, Lietuvos–Rusijos, Lietuvos–Lenkijos, Lietuvos–Baltarusijos Bendros tarpvalstybinės sienos komisijos. Pažymėtina, kad kaip rodo praktika, perkant sienos kartografavimo paslaugas viešųjų pirkimų būdu, ne visada galima tiksliai nustatyti darbų apimtį, galutinių rezultatų priėmimo tikslus terminus, nes rezultatų priėmimas ir vertinimas priklauso ir nuo kitos valstybės politikos ir sprendimų priėmimo procesų. Taip pat pasitaiko atvejų, kai komisijų iškeltas užduotis dėl sunaikintų valstybės sienos ženklų ar hidrografinių pasikeitimų reikia spręsti greitai, profesionaliai, objektyviai ir trumpais laiko terminais su esamomis priemonėmis ir turimais darbo resursais. Todėl komisijų darbui būtinas tiek ekspertų, tiek rangovų pastovumas, jų nuolatinis dalyvavimas demarkavimo komisijos posėdžiuose, techninių darbo grupių veikloje ir bendravimas su užsienio valstybių sienos demarkavimo ir sienos priežiūros partneriais, kurie ypač vertina įgytą pasitikėjimą.

Atsižvelgiant į tai, Geodezijos ir kartografijos įstatymo projektu siūlomą dalį valstybinių geodezijos ir kartografijos darbų, t. y. Lietuvos Respublikos valstybės sienos geodezijos ir kartografijos darbus pavesti vykdyti geoinformacinių technologijų, geodezinės ir kartografinės veiklos srityje veikiančiai valstybės įmonei, kurios savininko teises ir pareigas įgyvendins Žemės ūkio ministerija. Pagal siūlomas nuostatas valstybės įmonė ŽŪEIC vykdytų funkciją, kuri pagal pobūdį nepriskirtina viešajam administravimui, tačiau valstybei yra būtina. Paaiškiname, kad Lietuvos Respublikos valstybės sienos geodezijos ir kartografijos darbams vykdyti pasirinkta valstybės įmonė, kurios savininko teises ir pareigas įgyvendina Žemės ūkio ministerija, kadangi tik esant tokiam santykiui tarp šių abiejų viešojo administravimo subjektų (t. y. pavaldumo ryšiais tarpusavyje susijusioms institucijai ir įmonei), ministerija turėtų galimybę pavesti spręsti Lietuvos Respublikos valstybės sienos kartografavimo klausimus ar įgyvendinti tarpvalstybinių komisijų sprendimus. Nors

valstybės įmonė ŽŪEIC centras rinkoje veiktų ir kaip privatus subjektas, tačiau didžioji dalis šios įmonės atliekamų funkcijų būtų priskirtina prie viešojo administravimo – apie 70 proc. įmonės veiklos sudarys administracinių paslaugų teikimas. Paminėtina, kad dar 2004 m. Valstybės įmonės Distantinių tyrimų ir geoinformatikos centro „GIS-Centras“ įstatuose, patvirtintuose Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos 2004 m. rugpjūčio 20 d. įsakymu Nr. 1P-86 „Dėl Valstybės įmonės Distantinių tyrimų ir geoinformatikos centro „GIS-Centras“ įstatų tvirtinimo“, buvo įtvirtinta, kad ši įmonė, be kita ko, vykdys veiklą, reikalingą siekiant tenkinti viešuosius interesus geoinformacinių technologijų, kartografijos ir geodezijos srityse; toks šios įmonės veiklos tikslas išliko iki šiol. Taigi, pavedus valstybės įmonei ŽŪEIC vykdyti valstybei būtina funkciją, tokia veikla (t. y. Lietuvos Respublikos valstybės sienos geodezijos ir kartografijos darbų vykdymas) atitiktų tikslą, kurį įmonei pavesta įgyvendinti. Svarbu pažymėti, kad nei viena Lietuvoje veikianti įmonė neturi patirties atliekant Lietuvos Respublikos valstybės sienos geodezijos ir kartografijos darbus, o užsienio subjektų dalyvavimas vykdant šiuos darbus, galimai keltų grėsmę valstybės sienos duomenų konfidencialumui. Atsižvelgdami į tai, kas išdėstyta, bei į tai, kad valstybės sienos kartografavimo darbų rezultatai svarbūs visai valstybei, todėl reikalauja ypatingai patikimo tokių darbų vykdytojo, manome, kad Lietuvos Respublikos valstybės sienos geodezijos ir kartografijos darbus tikslinga pavesti vykdyti valstybės įmonei ŽŪEIC.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymų projektus toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimtų įstatymų pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta

Neigiamų pasekmių nenumatoma.

6. Kokią įtaką priimti įstatymai turės kriminogeninei situacijai, korupcijai
Įstatymų projektų priėmimas įtakos kriminogeninei situacijai ir korupcijai neturės.

7. Kaip įstatymų įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai
Įstatymų projektų priėmimas įtakos verslo sąlygoms ir jo plėtrai neturės.

8. Įstatymų inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios
Priėmus įstatymų projektus, kitų galiojančių įstatymų keisti nereikės.

9. Ar įstatymų projektai parengti laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymų projektų sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

Įstatymų projektai parengti laikantis Valstybinės kalbos įstatymo, Teisėkūros pagrindų įstatymo reikalavimų. Įstatymų projektuose nėra įtvirtinta naujų sąvokų ir jas įvardijančių terminų.

10. Ar įstatymų projektai atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus

Įstatymų projektai atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus.

11. Jeigu įstatymams įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, – kas ir kada juos turėtų priimti

Priėmus įstatymų projektus, reikės keisti šiuos Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimus: 2016 m. gruodžio 28 d. Nr. 1278 „Dėl Administracinių teisės pažeidimų registro reorganizavimo ir Administracinių nusižengimų registro nuostatų patvirtinimo“; 2015 m. gruodžio 9 d. Nr. 1268 „Dėl Gyvūnų augintinių registro įsteigimo, jo nuostatų patvirtinimo ir registro veiklos pradžios nustatymo“; 2015 m. birželio 26 d. Nr. 667 „Dėl Gazolių, skirtų naudoti žemės ūkio veiklos subjektams žemės ūkio produktų gamybai, įsigijimo taisyklių patvirtinimo“; 2015 m. vasario 11 d. Nr. 128 „Dėl Pareigūnų ir karių valstybinių pensijų skyrimo ir mokėjimo nuostatų patvirtinimo“; 2015 m. vasario 4 d. Nr. 104 „Dėl Gazolių, skirtų naudoti akvakultūros ir verslinę žvejybą vidaus vandenyse vykdančioms įmonėms, įsigijimo taisyklių patvirtinimo“; 2014 m. rugsėjo 3 d. Nr. 907 „Dėl institucijų, atsakingų už Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2014-2020 metų veiksmų programos valdymą ir kontrolę, paskyrimo“; 2014 m. liepos 22 d. Nr. 722 „Dėl valstybės institucijų ir įstaigų, savivaldybių ir kitų juridinių asmenų, atsakingų už Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos įgyvendinimą, paskyrimo“; 2013 m. lapkričio 27 d. Nr. 1111 „Dėl Lietuvos Respublikos fitosanitarinio registro reorganizavimo ir Lietuvos Respublikos fitosanitarinio registro nuostatų patvirtinimo“; 2010 m. spalio 13 d. Nr. 1460 „Dėl Lietuvos erdvinės informacijos infrastruktūros erdvių duomenų temų patvirtinimo“; 2009 m. liepos 22 d. Nr. 813 „Dėl Valstybės turto informacinės paieškos sistemos steigimo ir jos nuostatų patvirtinimo“; 2007 m. rugsėjo 11 d. Nr. 968 „Dėl Lietuvos Respublikos draudžiamųjų privalomuoju sveikatos draudimu registro steigimo, jo nuostatų patvirtinimo ir veiklos pradžios nustatymo“; 2007 m. vasario 13 d. Nr. 189 „Dėl valstybės institucijų ir įstaigų, savivaldybių ir kitų juridinių asmenų, atsakingų už Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai priemonių įgyvendinimą, paskyrimo“; 2006 m. lapkričio 10 d. Nr. 1100 „Dėl Kompensacijų žemės savininkams ir valdytojams, kurių žemės valdose steigiama nauja saugoma teritorija, keičiamas esamos saugomos teritorijos statusas arba nustatyti veiklos apribojimai realiai sumažina gaunamą naudą arba uždraudžia anksčiau vykdytą veiklą, apskaičiavimo ir išmokėjimo tvarkos aprašo patvirtinimo“; 2006 m. spalio 11 d. Nr. 987 „Dėl valstybės institucijų, savivaldybių ir kitų juridinių asmenų, atsakingų už Europos žemės ūkio garantijų fondo priemonių įgyvendinimą, paskyrimo“; 2006 m. kovo 14 d. Nr. 247 „Dėl Lietuvos Respublikos traktorių, savaeigių ir žemės ūkio mašinų ir jų priekabų registro įsteigimo ir jo nuostatų patvirtinimo“; 2004 m. vasario 6 d. Nr. 135 „Dėl valstybės institucijų, savivaldybių ir kitų juridinių asmenų, atsakingų už Europos žemės ūkio orientavimo ir garantijų fondo Garantijų skyriaus priemonių įgyvendinimą, paskyrimo“; 2003 m. gruodžio 31 d. Nr. 1706 „Dėl Nuostolių dėl fitosanitarijos priemonių naudojimo dalinio kompensavimo taisyklių patvirtinimo“; 2003 m. birželio 25 d. Nr. 817 „Dėl Ūkininkų ūkių registro reorganizavimo ir Ūkininkų ūkių registro nuostatų patvirtinimo“; 2002 m. spalio 29 d. Nr. 1704 „Dėl Paramos žemės ūkio subjektams, nukentėjusiems nuo sausras, teikimo taisyklių patvirtinimo“; 2002 m. spalio 16 d. Nr. 1637 „Dėl Sausros padarinių žemės ūkyje dalinio kompensavimo programos“; 2002 m. rugpjūčio 27 d. Nr. 1351 „Dėl Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registro įsteigimo ir jo nuostatų patvirtinimo“; 2002 m. vasario 6 d. Nr. 178 „Dėl valstybės įmonės Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centro steigimo“; 2013 m. kovo 13 d. Nr. 215 „Dėl Georeferencinio pagrindo kadastro steigimo, jo nuostatų patvirtinimo ir veikimo pradžios nustatymo“; 2004 m. birželio 10 d. Nr. 715 „Dėl Lietuvos Respublikos teritorijos administracinių vienetų, gyvenamųjų vietovių ir gatvių valstybės registro reorganizavimo ir Lietuvos Respublikos adresų registro įsteigimo“; 2001 m. birželio 12 d. Nr. 709 „Dėl Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos įsteigimo“; 2014 m. kovo 19 d. Nr. 261 „Dėl Valstybinės žemės sklypų pardavimo ir nuomos aukcionų organizavimo taisyklių patvirtinimo“; 2011 m. lapkričio 16 d. Nr. 1348 „Dėl valstybinės miškų ūkio paskirties žemės sklypų pardavimo“; 2010 m. rugpjūčio 12 d. Nr. 1169 „Dėl valstybės įmonės Valstybinio žemėtvarkos instituto pavadinimo pakeitimo ir valstybės įmonės Valstybės žemės fondo savininko teisių ir pareigų įgyvendinimo“; 2007 m. lapkričio 21 d. Nr. 1257 „Dėl valstybinės miškų ūkio paskirties žemės sklypų nuomos ne miškų ūkio veiklai organizuoti“; 2005 m. birželio 27 d. Nr. 697 „Dėl Žemės konsolidacijos projektų rengimo ir įgyvendinimo taisyklių patvirtinimo“; 2004 m. lapkričio 15 d. Nr. 1443 „Dėl valstybinės žemės sklypų pardavimo ir nuomos

mėgėjų sodo teritorijoje“; 2003 m. birželio 25 d. Nr. 841 „Dėl Žemės, esamų pastatų ar kitų nekilnojamųjų daiktų pirkimų arba nuomos ar teisių į šiuos daiktus įsigijimų tvarkos aprašo patvirtinimo“; 2003 m. vasario 18 d. Nr. 236 „Dėl valstybinės žemės ūkio paskirties žemės sklypų pardavimo ir nuomos“; 2002 m. vasario 26 d. Nr. 280 „Dėl Lietuvos Respublikos statybos įstatymo Nr. I-1240 įgyvendinimo“; 1999 m. birželio 2 d. Nr. 692 „Dėl naujų kitos paskirties valstybinės žemės sklypų pardavimo ir nuomos“; 1999 m. vasario 24 d. Nr. 205 „Dėl žemės įvertinimo tvarkos“; 2012 m. gruodžio 12 d. Nr. 1523 „Dėl Masinio žemės vertinimo taisyklių patvirtinimo ir Lietuvos Respublikos žemės mokesčio įstatymo nuostatų įgyvendinimo“; 2002 m. vasario 15 d. Nr. 241 „Dėl Asmenų lėšomis atliekamų valstybinės žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų rengimo darbų ir žemės reformos žemėtvarkos projektų rengimo ir įgyvendinimo darbų apmokėjimo taisyklių“.

Būtina parengti Vyriausybės nutarimus dėl valstybės įmonių reorganizavimo.

Taip pat ministerijoms ir kitoms institucijoms pagal jų valdymo sritis reikės keisti ir kitus įgyvendinamuosius teisės aktus – įsakymus (ŽŪIKVC yra paminėtas 669 galiojančiuose įsakymuose, „Gis-centras“ – 26, o VŽF – 49).

12. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymams įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais)

ŽŪIKVC ir VŽF savo veikloje naudojami *ESRI* programinės įrangos įmonės licencija (toliau – ELA (Enterprise licensing agreement), o „Gis-centras“ naudoja *ESRI* programinės įrangos licencijas darbo vietoms (Desktop).

Šiuo metu ŽŪIKVC yra įsigijęs ELA su trejų metų palaikymu, kuris baigsis 2021 m. sausio 31 d., tuo tarpu VŽF ELA palaikymas baigėsi 2019 m. vasario mėnesį.

Reorganizuojant šias įmones, ŽŪIKVC turimos ELA licencijos kaina ir naudojamų licencijų kiekis neišaugs, tačiau kitų reorganizuojamų įmonių (VŽF ir „Gis-centras“) licencijos, pagal *ESRI* nustatytą licencijavimo tvarką, turės būti atnaujintos iki naujausios versijos (šiuo metu turimos ŽŪIKVC) ir įskaičiuotos į naujos įmonės naudojamų licencijų kiekį. Tai papildomai kainuos apie 520 000 Eur.

ELA nauda:

- galimybė lanksčiai plėtoti GIS naudojimą;
- mažesni programinės įrangos kaštai skaičiuojant per darbo vietą, ypač plėtros atveju;
- sumažinti administravimo kaštai – vienas pirkimas trejiems metams;
- pašalinamas netikėtumo efektas (dėl nenumatyto poreikio) ir priklausomybė nuo biudžeto, nes licencijų kiekiai sutarties galiojimo metu iš esmės yra neriboti;
- pastovi naujumo garantija – užtikrina naujausių versijų naudojimą, palaikymą, mokymus ir konsultacijas;
- naujausių technologijų ir pasaulinių tendencijų panaudojimą;
- visų įmonių naudojamumo vientisumą – vieningi formatai, versijos;
- architektūros lankstumas (projektuojant sistemas, jas modifikuojant, leistų remtis neribotais licencijų kiekiais ir versijomis, produktais);
- vyksta vidinio bendradarbiavimo stiprinimas, standartizavimas.

Atkreiptinas dėmesys, kad visos sujungiamos valstybės įmonės turi geografinių informacinių sistemų infrastruktūras, todėl jų sujungimo atveju gali prireikti konsultacinių paslaugų GIS infrastruktūrai sutvarkyti, kurios kainuotų apie 50 000 Eur.

13. Įstatymų projektų rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados

Negauta.

14. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiems projektams įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis

„Valstybės įmonė“, „registras“, „duomenų apdorojimas“, „žemės ūkis“, „žemės ūkio politika“ „žemės sklypas“, „žemės ūkio statistika“, „geografinė informacijos sistema“.

15. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai

Nėra

Žemės ūkio ministras
Giedrius Surys

2019-09-30